

مکتب و نظریه هنری آرمانیسیسم (بخش اول) : مکتب هنری خلق شده در سال ۲۰۲۰ و تأثیرات آن بر هنرهای مختلف اعم از معماری، موسیقی، نقاشی و سایر گرایش های هنری

آرمان واحدی

عضو شبکه پژوهشگران ایرانی، دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه معماری، دانشکده فنی و مهندسی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران.

arman.vahedi75@gmail.com

ارسال: تیر ماه ۹۹ پذیرش: مرداد ماه ۹۹

چکیده

مکتب آرمانیسیسم، مکتبی است که قصد حرکت کردن به سمت و سوی ایده آل و کمال مطلوب را دارد، دنبال کردن غایت های رفیع، والا و متعالی و پاسخ دادن به پرسش هایی که تنها آرمانیسیسم ها قادر و توانا به آن هستند، مسائل و موضوعاتی که در مکتب مورد نظر مطرح و بیان میشود و غایت های این مسائل، رسیدن به معیارهای واقعی در جهت و سمت و سوی به تعالی و کمال جویی در دوره معاصر است. پژوهش حاضر به تشریح و تفسیر درباب مکتب هنری آرمانیسیسم و تأثیرات آن بر گرایش های مختلف هنری میپردازد. در این پژوهش از روش تحلیلی-توصیفی و برطبق مطالعات کتابخانه ای، استفاده از داده های موجود در اینترنت و اسناد های در دسترس اطلاعات مورد نیاز به دست آمد، نتایج تحلیل ها حاکی از آن است که مکتب آرمانیسیسم ارتباط نزدیک با کمال مطلوبی که افراد در ذهن خود میسازند دارد.

کلمات کلیدی: مکتب هنری آرمانیسیسم، گرایش های هنری، ایده آل گرایی، عقل، عناصر هفتگانه هنر.

۱- مقدمه

مکتب در لغت و اصطلاح به مجموع افکار، اندیشه ها و عقاید انسجام یافته و قاعده مند که متعلق به یکی از صاحب نظران و متفکران یا گروهی از همفکران است، منتسب می شود که در ابتدا به تشریح و توصیف انسان و دنیا پرداخته و در ادامه به باید و نبایدهای انسان اشاره دارد و آن را تعیین و انتخاب می کند و نظامی ارزشمند و ارزش محور برای زندگی و زیست انسان آماده و محیا میکند؛ لذا مکتب، علاوه بر هماهنگی، نظام مندی و انسجام درونی نیازمند برون دادهای علمی و دانایی است و اگر این انسجام و نظام مندی به برون داد دانش و آگاهی ختم نشود، مکتب حاصل نمی شود [۱]. به عنوان مثال برخی از اندیشه ها و نظریه های هنری شکل گرفته در مکتب آرمانیسیسم که حاصل مکتب دوران گذشته است. آرمانیسیسم که برگرفته از کلمه آرمان است به معنی آرزو، هدف، مراد و خواسته، ایده آل و کمال مطلوب است، یکی از مهمترین اهداف آرمانیسیسم ها رسیدن به ایده آل و کمال مطلوب در تمامی گرایش های هنری است. از نظر آرمانیسیسم ها در دوره معاصر کمال و حد مطلوب وجود ندارد به همین دلیل لب به اعتراض گشوده است و گلایه، دلخوری و اعتراضات خود را در آثار به نمایش می گذارد.

آرمان واحدی محقق، متفکر و بنیان گذار مکتب آرمانیسیسم بیان می کند آرمانیسیسم جنبشی است در جهت رسیدن به کمال مطلوب و ایده آل و در جهت سوق دادن مردم برای درک هنر درست، واقعی و حقیقی، هدف و غایت نهایی آرمانیسیسم ها رسیدن به حد مطلوب است.

آرمانیسیسم گرایی هم به عنوان یک مکتب و سبک هنری و هم به عنوان یکی از معدود مکتب های هنری شکل گرفته در قرن ۲۱ که توسط متفکران این مکتب تشریح شده است و برخی از نظریات آن که برگرفته از قرن های گذشته است، قابلیت گسترش در سرتاسر جهان را دارد، مکتب آرمانیسیسم به دنبال اهداف والا و متعالی و رسیدن به استانداردهای درست و واقعی است و رعایت نکردن نظریات مطرح شده در مکتب آرمانیسیسم بی شک انسان را یک قدم از رسیدن به یک فضا دلنشین و منسجم و نظام مند به عقب می برد، پیشینیان و گذشتگان اعتقاد داشتند که هنر وسیله و ابزاری برای برقراری ارتباط عقل و شعور است و هنگامی که مردم طبق اصول و قواعد عقلانی و اخلاقی عمل می کنند، دنیا و امور انسانی را در خود جای می دهند [۲]. یکی از اهداف آرمانیسیسم ها هم آگاهی مردم نسبت به توانایی خود در انجام دادن کارها و پی بردن به قواعد عقلانی خود و استفاده از آن در جهت رسیدن به آرزوهای خود است.

از نظر و دیدگاه آرمانیسیسم ها، هنر اصلی متفکران و نظریه پردازان این مکتب این است که ضوابط، قواعد و اصولی را که در جهت کمال و حد مطلوب حرکت میکند را در آثار خود بیاورند تا آثار آنان بتواند صفت دلپسند و خوشایند به خود بگیرد. مکتب آرمانیسیسم به دنبال خلق و آفرینش ایدئال و حد مطلوب و کمال است، در حقیقت می توان گفت آرمانیسیسم ها به دنبال خلق و ایجاد ایده آل در آثار خود هستند. الگوبرداری کردن از آرمانیسیسم ها، فرد را می تواند به سمت و سوی هنر درست، راستین و حقیقی سوق دهد، آرمانیسیسم ها به دنبال بی نقصی هستند، پیروی و اطاعت کردن از آرمانیسیسم ها به معنی و مفهوم حرکت کردن به سمت و سوی کمال مطلوب است [۳].

پژوهش حاضر قصد بر آن دارد به تشریح نظریات و تفکرات مطرح شده در مکتب آرمانیسیسم و تأثیرات آن بر گرایش های مختلف هنری اعم از معماری، موسیقی، نقاشی و سایر گرایش های هنری بپردازد. سؤالاتی که این مقاله برای رسیدن به پاسخ آن ها تلاش میکند به شرح زیر میباشد. پرسش اصلی: مکتب هنری آرمانیسیسم چیست و تأثیر اندیشه های آن بر گرایش های مختلف هنری چگونه است؟ پرسش فرعی: ۱- تأثیر قواعد و اصول مکتب آرمانیسیسم بر هنرهای مختلف چگونه است؟

۲- اهداف تحقیق

۲-۱- هدف کلی

بررسی مکتب و نظریه هنری آرمانیسیسم و تأثیرات عقاید، اندیشه ها و نظریات آن بر گرایش های مختلف هنری.

۲-۲- هدف جزئی

بررسی قواعد و اصول موجود در مکتب آرمانیسیسم و تأثیرات آن بر هنرهای مختلف.

۳- فرضیه های تحقیق

فرضیه پژوهش در قالب یک فرضیه اصلی تبیین شده است که عبارت است از:

تحقیق حاضر فرض بر آن دارد که قواعد و اصول موجود در مکتب آرمانیسیسم بر هنرهای مختلف اثرگذار است.

۴- روش تحقیق

از آنجا که روش تحقیق، به نوع پژوهش و تحقیق و ماهیت و هستی آن بستگی دارد، بعد از مطالعات و پژوهش و تحقیقات زیربنایی شکل گرفته و با توجه به حرکت محقق و نظریه پرداز در سمت و سوی مطالعات و پژوهش های نظری و نتایج نظری آن در این پژوهش، کوشش به عمل آمده است تا نتایج پژوهش و تحقیق به روش تحلیلی-توصیفی و برطبق مطالعات کتابخانه ای، استفاده از داده های موجود در اینترنت و اسناد های در دسترس اطلاعات مورد نیاز به دست آید، مکتب آرمانیسیسم توسط آرمان واحدی

محقق و پژوهشگر ایرانی خلق و آفرینش شده است، مقاله موردنظر بخش اول از توضیحات این مکتب است که ثمره تحقیقات، پژوهش و مطالعات چندین ساله است.

۵- پیشینه تحقیق

تاکنون دو مقاله دیگر در باب مکتب هنری آرمانیسیسم نوشته شده است که توسط آرمان واحدی نگارنده همین مقاله نوشته شده است، مکتب و نظریه هنری آرمانیسیسم (بخش دوم) و مکتب و نظریه هنری آرمانیسیسم (بخش سوم) مقالات دیگری هستند که در رابطه با طرز تفکر و اندیشه های آرمانیسیسم ها به نگارش درآمده است. مقاله موردنظر اولین بخش از توضیحات درباره مکتب و نظریه هنری آرمانیسیسم است. هرچند مکتب آرمانیسیسم تقریباً گریزی به مکاتبی همچون دادائیسیم^۱ و سوررئالیسم^۲ و حتی بعضی از دیدگاه های کلاسیسیسم^۳ و کلاسیک دارد ولی به طور مستقیم و کامل حاصل دیدگاه ها و نظریات آرمانیسیسم ها است. در بیان پیشینه این تحقیق و پژوهش، بر طبق بررسی و کاوش های صورت گرفته، آرمان واحدی (۱۳۹۹) پژوهشی به منظور کاوش و بررسی نظریه و مکتب آرمانیسیسم انجام داد، آرمانیسیسم ها احترام زیادی برای گذشتگان قائل هستند، آرمانیسیسم ها معتقد هستند که آثار گذشتگان جاودانه است و طرز تفکر و اندیشه گذشتگان الگو و پیشوای خوبی برای تمامی انسان ها است، آرمانیسیسم ها دنیا و جهانی متفاوت دارند، آنان نظم و هارمونی که دیگران در ذهن خود میسازند را میشکنند و نوعی دیگر می اندیشند و آثاری متفاوت خلق میکنند، آنان معتقدند هر چیزی را که در خود احساس به سرانجام رساندنش را داشته باشیم، قدرت به واقعیت تبدیل کردن آن را نیز خواهیم داشت، آرمانیسیسم ها به مبحث و مقوله حرکت نیز توجه دارند، یکی از اسلوب های آفرینش آثار در مکتب آرمانیسیسم استفاده و به کار بردن از عناصر هفتگانه هنر، بهره بردن از ریزش رنگ بر روی اثر و پاشیدن رنگ است. آرمان واحدی (۱۳۹۹) به بررسی در باب مکتب و نظریه هنری آرمانیسیسم پرداخت، آرمانیسیسم ها نسبت به دوره و عصر خود معترض هستند و برای بروز و انتقال آن دست به ایجاد ناهماهنگی در آثار و شکستن نظم و هماهنگی میزنند، هر چند آرمانیسیسم ها امید به ترقی و بازگشت به کمال مطلوب را دارند و در صورت نمایش ترقی و امید به سمت و جهت تناسب، هارمونی و نظم میروند، آرمانیسیسم ها معتقدند که اگر مردم به سمت تفکرات و اندیشه های مطرح شده در این مکتب حرکت کنند یک قدم در جهت حد، کمال و استاندارد مطلوب برمی دارند، یکی از روش های آفرینش و خلق آثار در مکتب آرمانیسیسم چیدن و قرار دادن آثار در کنار هم است، می توانند به صورت موقت یا دائم در کنار یکدیگر قرار گیرند، این عناصر میتوانند المان، کلمات یک مقاله، عناصر طبیعی و... باشند، به صورت متجانس یا نامتجانس در کنارهم قرار گیرند یا هماهنگ باشند یا ناهماهنگ، همچنین آرمانیسیسم ها احترام زیادی برای محیط زیست و طبیعت قائل هستند، به الهام گیری از فرم های موجود در طبیعت می پردازند و طبیعت را در آثار خود به نمایش میگذارند و توجه زیادی به جایگاه محیط زیست و طبیعت در زندگی انسان می کنند[۸].

۶- نظریات، اهداف، قواعد و اصول مکتب آرمانیسیسم

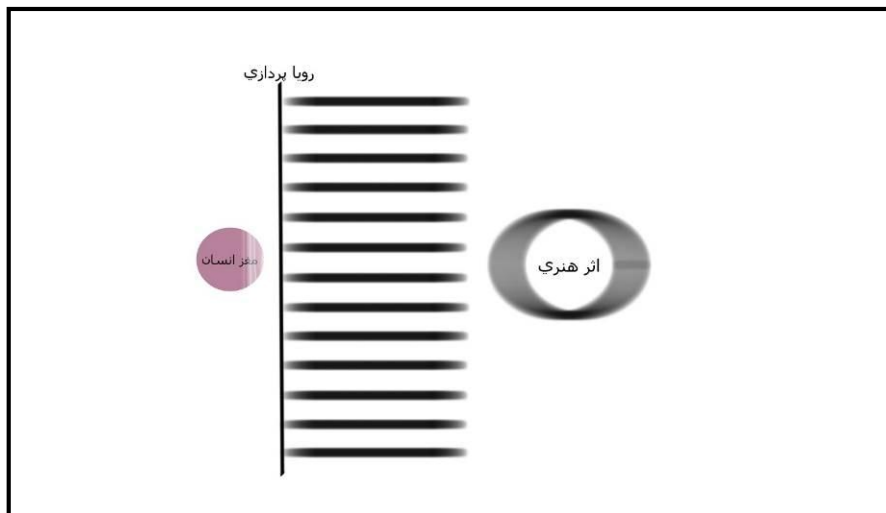
مکتب آرمانیسیسم، مکتبی که قصد حرکت کردن به سمت و سوی ایده آل بودن دارد، دنبال کردن اهداف متعالی و والا و پاسخ دادن به سوالاتی که فقط آرمانگرایان قادر به آن هستند، یک انسان آرمانگرا و شاید بتوان گفت رویا پرداز قادر است مسائل را طوری ببیند که دیگران، حال به هر دلیلی نمی توانند یا نمی خواهند. مسائلی که در مکتب آرمانیسیسم مطرح میشود و اهداف این مسائل، رسیدن به استانداردهای واقعی در جهت به تعالی رسیدن در دوره معاصر است، می توان گفت مکتب آرمانیسیسم مانند مکتب دادائیسیم البته در دوره معاصر است، در واقع می توان گفت مکتب آرمانیسیسم، زاییده ناآگاهی، هرج و مرج، ناامیدی، دلسردی و

۱- دادائیسیم، دادا، داداگری یا مکتب دادا مکتبی است هیچ انگار و پوچ گرا که در سالهای پس از جنگ جهانی اول رواج داشت [۴].

۲- سوررئالیسم یا فراواقع گرایی یکی از جنبش های هنری در قرن بیستم بود [۵]. سوررئالیسم یک جنبش فرهنگی بود که پس از جنگ جهانی اول در اروپا شکل گرفت و تا حد بسیاری تحت تأثیر مکتب دادائیسیم بود [۶].

۳- کلاسیسیسم جنبش هنری و فرهنگی ویژه نیمه دوم قرن هفدهم در اروپا است، این جنبش مبتنی و برپایه خلق آثار هنری و ادبی با الهام و الگوگیری از هنر باستان یونان و روم و بازگشت به قواعد و اصول و ارزش های زیبایی شناسی آنان است [۷].

مأیوسی در دوره معاصر و تلاش برای رسیدن به آرمان و ایده آل است. بعضی مواقع این مکتب مسائل را آنگونه که واقعاً وجود دارد تصور نمی کند بلکه آنگونه که می پسندد آن را می سازد، مکتب آرمانیسیسم به دنبال عقل و خرد است البته از جنس رویاپردازی، اعتقاد به این موضوع که میشود رویاپردازی کرد و در عین رویاپردازی آن را به واقعیت تبدیل کرد؛ ارتباط عقل و رویاپردازی و نشان دادن در یک اثر هنری. به تصویر زیر توجه کنید (شکل ۱).

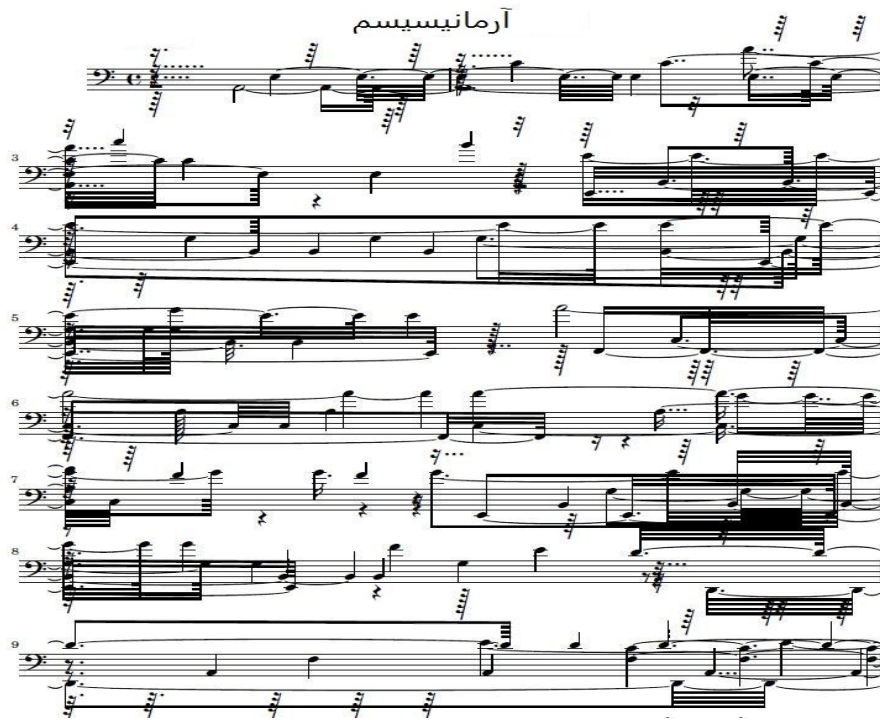

شکل ۱- ارتباط عقل و رویاپردازی و اثر هنری [۹]

آرمان واحدی متفکر مکتب هنری آرمانیسیسم معتقد: « با آرمانگرایی، هر غیرممکنی ممکن میشود». اعتقاد داشتن به توانایی خود یکی از اهداف این مکتب است، بدین معنی که هر انسانی میتواند با هر ضریب هوشی دست به انجام کارهای مهم بزند فقط به این شرط که به خود و توانایی خود اعتقاد راسخ داشته باشد. همچنین بخشی از مکتب آرمانیسیسم را فقط می شود در بستر زمانه خود شناخت و درک کرد. همچنین مکتب مورد نظر نوعی اعتراض به هنر زمانه خود دارد، به دلیل ناامیدی نسبت به هنر زمانه خود به دنبال شکستن چارچوب ها است، اصول و قواعد مرسوم را قبول ندارد و به دنبال شکستن آن است. مکتب آرمانیسیسم به دنبال استاندارد مطلق و انجام کارهای بدون اشکال است و چون در زمانه شکل گیری این مکتب، هنر در وضعیت نابسامان قرار دارد، اعتراض خود را در آثار نشان می دهد. احتمال دارد بعضی از افراد اعتقاد داشته باشند که این مکتب به دنبال اهداف غیرواقع بینانه است ولی از نظر مکتب آرمانیسیسم اهداف غیرواقع بینانه وجود ندارد. این مکتب آمیدی به بازگشت هنر درست و راستین در دوره معاصر ندارد ولی به این ربط ندارد که تلاشی برای آن انجام نمی دهد. گونه ای از ساخت آثار در مکتب آرمانیسیسم بدین گونه است که مردم نمی توانند با آن عجین شوند. آرمان واحدی پایه گذار مکتب هنری آرمانیسیسم می گوید: « آرمانیسیسم جنبشی است در جهت گوشزد کردن به مردم در پی فهمیدن هنر راستین، حقیقی و واقعی».

هدف بخشی از آرمانیسیسم ها این است که ناراحتی و دلخوری های خود را نسبت به هنر این دوره نشان دهند هر چند که احتمال دارد تمام قواعد هنر را کنار بزنند و حتی آثار آنان ضد هنر نشان داده شود. بهتر این است که بگوییم پیروان مکتب هنری آرمانیسیسم به تنگ آمده اند دیگر چیزی نمی خواهند، نه موسیقیدان ها را، نه شاعران را و نه... تا زمانی که هنر به جایگاه درست و واقعی خود نرسد و به تعالی ختم نشود، همچنان بخشی از این مکتب که خارج شدن از قواعد و اصول که ریشه در اعتراض به هنر دوره معاصر دارد ادامه پیدا میکند .

در طی قرون گذشته مکاتب هنری زیادی خلق شدند و هدف آنان القا زیبایی به بینندگان بود، اما هدف اول مکتب هنری آرمانیسیسم شکستن این مرزها بود آن ها به دلیل اعتراضی که به هنر دوره خود دارند سعی دارند اعتراض و ناراحتی خود را در آثار به نمایش بگذارند، البته این را هم فراموش نکنیم که اهداف بعدی مکتب آرمانیسیسم القا زیبایی به دیگران است. از نظر بنیان گذار مکتب آرمانیسیسم: چرا باید به سمت زیبایی و هماهنگی برویم؟ وقتی زشتی و آلودگی در پشت این زیبایی ها نهفته شده است دیگر زیبایی چه ارزشی دارد؟ وقتی تزویر و دورنگی وجود دارد دیگر زیبایی چه جایگاهی دارد؟ به تصویر زیر توجه کنید (شکل ۲).

شکل ۲- آشفته‌گی و شکستن مرزها در نت‌های موسیقی [۱۰]

هنرمندان این مکتب مرزها و قراردادهای تعریف شده در هنر را شکستند، آنان به هماهنگی، هارمونی و نظم به طور دیگر نگاه کردند، آنان از آن انسجامی که دیگران به آن اعتقاد داشتند دور شدند، هر چند این آشفته‌گی به دلیل اتمسفری بود که این مکتب هنری در آن شکل گرفت. به طور مثال در شکل بالا که نشان دهنده نتهای موسیقی یک قطعه است، هارمونی، هماهنگی، نظم و انسجام وجود ندارد بهتر این است که بگویم آن چیزی که به عنوان موسیقی تعریف می‌شود در این اثر وجود ندارد، و دلیل این موضوع هم نگاه اعتراضی به هنر این دوره است.

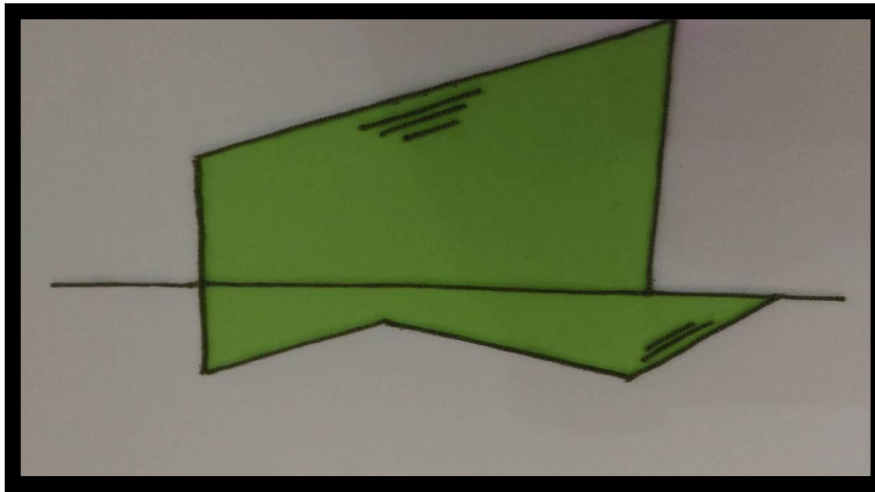
بی‌شک این مکتب می‌تواند نگاهی بی‌پروا به پیروان خود بدهد، نگاهی شجاعانه که آثار هنری می‌توانند از قید و بندهای تعریف شده دور شوند. همچنین آرمان واحدی متفکر این مکتب اعتقاد دارد: «هر فردی با هر سطح دانش و تفکری نمیتواند وارد هنر شود و باید خود را به آن حد مناسب برساند تا در هنر جایگاهی داشته باشد». متأسفانه در دوره شکل‌گیری این مکتب جمله پیشین آنچنان رعایت نمی‌شود. این جنبش و مکتب هنری می‌تواند الگوی مناسب برای تمامی هنرمندان سنت شکن باشد.

❖ بیانیه شماره ۱ مکتب هنری آرمانیسیسم:

آرمانیسیسم مکتب و جنبش جدیدی در هنر دوره معاصر است که بخشی از آن ادامه دهنده مکتب دادائیسم در قرون گذشته است البته با حال و هوای دوره معاصر، اسم این مکتب که برگرفته از کلمه آرمان است به معنی آرزو، هدف، ایده آل، مراد و خواسته و کمال مطلوب است. بهتر این است که بگوییم تمام تصوراتی که انسان برای رسیدن به کمال مطلوب در ذهن خود می‌سازد، اولین هدف مکتب هنری آرمانیسیسم هم رسیدن به کمال مطلوب در تمامی جنبه‌های هنر است، دلیل اینکه مکتب هنری آرمانیسیسم لب‌به‌اعتراض گشوده است نبودن کمال و حد مطلوب در هنر دوره معاصر است و سعی در نشان دادن این ناامیدی‌ها، یأس‌ها، دلخوری‌ها و اعتراضات در آثار خلق شده خود دارد. سؤالی که این مکتب مطرح میکند این است که آیا میشود به آرمان و کمال مطلوب رسید؟ آرمان واحدی ابداع‌کننده و بنیان‌گذار این مکتب می‌گوید: «اعتقاد به رسیدن به کمال مطلوب را داشتم که دست به خلق و آفرینش این مکتب زدم، پس غایت‌نهایی پیروان مکتب آرمانیسیسم هم باید رسیدن به آرمان و کمال مطلوب باشد».

هدف اولیه مکتب آرمانیسیسم رسیدن به سعادت است و این سعادت را فقط در کمال مطلوب و حقیقی می‌بیند و چون ایده آلی در هنر معاصر نمی‌بیند، دست به اعتراض می‌زند و با شکستن مرزهای هنری و خارج کردن آثار هنری از چارچوب و اصول و قواعد اعتراض خود را بیان می‌کند و قصد دارد که با این آثار جامعه جهانی را به سمت آگاهی سوق دهد. نداشتن هدف و پوچی

آثار این مکتب نشأت گرفته از جامعه پیرامون آن ها است. متفکر مکتب هنری آرمانیسیسم بیان می کند: «پوچی در هنر را از جامعه آموختیم و همان پوچی را به جامعه برمی گردانیم». این مکتب عناصر هفتگانه هنر (خط، فرم، فضا، شکل، بافت، ارزش و رنگ) را به صورت اعتراض گونه و درهم آمیخته در آثار خود به نمایش می گذارد. به تصویر زیر توجه کنید (شکل ۳).

شکل ۳- ترکیب دو عنصر از عناصر هفتگانه در یک اثر هنری [۱۱]

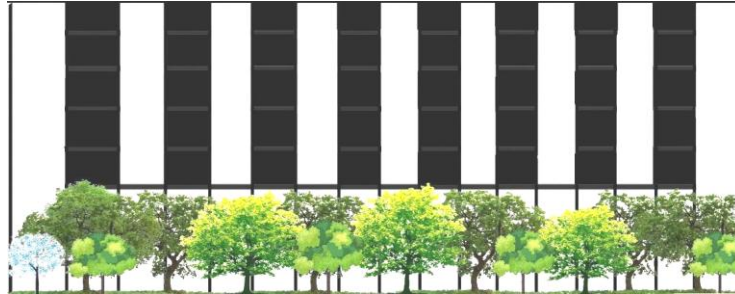
به کار بردن خطوط شکسته و رنگ سبز در پیش زمینه اثر که هدف خاصی را دنبال نمی کند، همانطور که بیان شد مکتب آرمانیسیسم به دلیل ناامیدی و دلخوری نسبت به هنر دوره خود، اعتراض خود را در آثار به نمایش می گذارد همچنین بیان شد این مکتب با تمام دلخوری هایی که نسبت به هنر دوره خود دارد دست از تلاش برای رسیدن به کمال مطلوب برنمی دارد و امید خود را همچنان برای زنده کردن هنر حقیقی و راستین حفظ می کند، استفاده از رنگ سبز در این اثر هم به همین معناست. آرمانیسیسم ها چارچوب، قواعد و اصولی را که در هنر از آن استفاده می شود را قبول ندارند و آن را دور می ریزند، آرمانیسیسم ها وظیفه خود را فقط القا عواطف لطیف نمی دانند بلکه هدف و وظیفه اصلی خود را آگاهی جامعه نسبت به هنر واقعی و راستین و رسیدن به کمال مطلوب می دانند. به اثر زیر توجه کنید (شکل ۴).

شکل ۴- شکستن مرزهای هماهنگی و نظم [۱۲]

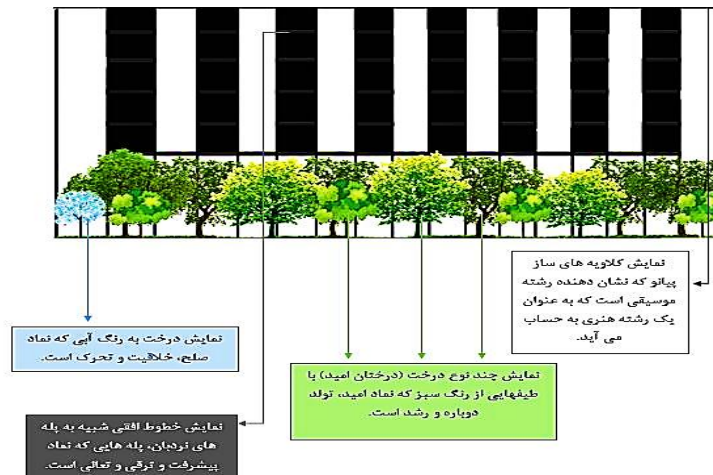
مکتب هنری آرمانیسیسم، گریزان از چارچوب، قواعد و اصول است و تأکید دارد که نمی خواهد خودش را گرفتار قواعد و اصول کند، از نظر بنیان گذار مکتب آرمانیسیسم: «در این مکتب از آن شکوه و عظمتی که در هنر گفته می شود خبری نیست، بلکه از نظر این مکتب آن شکوه و عظمتی که در آن زشتی، پلیدی و تزویر و دورویی وجود داشته باشد را نمیپسندد و ترجیح میدهد به دنبال آرمان و کمال مطلوب خود برود.»

در اثر بالا با قرار دادن سه قسمت از چهره های بزرگان تاریخ (آلبرت انیشتین^۱، لئوناردو داوینچی^۲ و رومن رولان^۳) در کنار هم و قرار دادن دو اختراع از لئوناردو داوینچی و بخشی از دست نویس داوینچی، تصویری ساخته شد که هماهنگی، هارمونی و نظم که در جامعه از آن تعریف می شود وجود ندارد و دلیل آن هم اعتراضی هستش که این مکتب به زمانه خود دارد، همچنین این مکتب احترام بسیار زیادی به پیشینیان می گذارد و اعتقاد دارد علت نابسامانی هنر این دوره، عدم ادامه راه پیشینیان و گذشتگان است. به تصویر ۵ دقت کنید.

شکل ۵- ترکیب چند عقیده و تفکر در یک اثر هنری [۱۳]

در اثر بالا چند عقیده ای که در مکتب هنری آرمانیسیسم مطرح است نمایش داده شده است، نمایش کلاویه های ساز پیانو که نشان دهنده رشته هنری موسیقی است که سردمدار رشته های هنری است، قرار دادن درختان که نماد امید را دارد چون مکتب هنری آرمانیسیسم علاوه بر گلابه و اعتراض به هنر دوره و زمانه خود همچنان امید خود را برای درست شدن اوضاع از دست نداده است، اسم این درختان در این اثر «درختان امید» است. استفاده از درختان با طیفهای رنگ سبز، رنگ سبزی که نشان دهنده امید، رشد و تولد دوباره است و همچنین استفاده از درخت با رنگ آبی، رنگ آبی نماد صلح، خلاقیت و تحرک است، همانطور که گفته شد این مکتب امید به تعالی و ترقی در هنر دارد و علت اصلی شکل گیری مکتب آرمانیسیسم هم به این دلیل بود. همچنین در داخل کلاویه های سیاه، خطوطی به صورت افقی قرار داده شده است که این خطوط به مانند پله های نردبان است، پله هایی که می توان آن را گرفت و به بالا حرکت کرد، پله هایی که نماد پیشرفت، ترقی و متعالی شدن است. این مکتب تفکرات و نظرات خود را به صورت متفاوت در آثار هنری به نمایش میگذارد و اعتقاد بر این موضوع دارد که این شیوه می تواند تأثیرگذاری بیشتری بر روی مخاطبان داشته باشد (شکل ۶).

شکل ۶- نمایش امید به ترقی و پیشرفت در یک نمونه اثر هنری خلق شده در مکتب آرمانیسیسم [۱۴]

۱ Albert Einstein

۲ Leonardo di ser Piero da Vinci

۳ Romain Rolland

در قسمت دیگری که مکتب هنری آرمانیسیسم به آن اعتقاد دارد موضوع رویاپردازی است، آرمان واحدی نظریه پرداز آرمانیسیسم میگوید: « شاید رویاپردازی و خیال بافی برای بعضی از افراد فقط در حد همان کلمه رویا و خیال باقی بماند، ولی مکتب آرمانیسیسم به رویا و خیال دیدی واقع گرایانه دارد و اعتقاد دارد که می شود رویا را به واقعیت تبدیل کرد.»

مکتب آرمانیسیسم بازتاب آشفته‌گی‌ها، پریشانی و نابسامانی‌های دوره و عصر خود است، این مکتب میل و قصد به ایجاد تحول و دگرگونی در دنیا را دارد هرچند اعتقاد دارد که به سختی می شود دنیا را به سمت تحول بنیادین هدایت کرد، شاید دلیل اینکه به رویاپردازی اعتقاد دارد به همین علت است، البته رویایی که می تواند رنگ واقعیت به خود بگیرد.

به تصویر کشیدن رویاها و عمیق ترین افکار در مکتب آرمانیسیسم وجود دارد، حرکت و پروسه ای که در این مکتب «رویا آرمان گرایانه» نام گرفته است. این مکتب به آزاد سازی ذهن اعتقاد دارد و لازمه رویاپردازی را در آزاد سازی ذهن و تخیل میدانند.

شکل ۷- به تصویر کشیدن رویا و حس شخص هنرمند در اثر هنری [۱۵]

در بخش های قبل بیان شده بود که مکتب هنری آرمانیسیسم به هنر دوره خود اعتراض دارد و نسبت به این اوضاع ناراحت و دلخور است، در اثر بالا، حس خشم و اعتراض را به صورت رازآلود به تصویر می کشد، حسی که به صورت شخصی، نامعمول و متمایز در اثر بالا به تصویر کشیده شده است، همانطور که گفته شد به تصویر کشیدن رویا و عمیق ترین افکار در مکتب آرمانیسیسم وجود دارد و این را فراموش نکنیم رویاپردازی هر شخصی میتواند با شخص دیگر متفاوت باشد، در اثر بالا هم شخص هنرمند مکتب آرمانیسیسم، رویا و حس خود را به اینگونه به تصویر کشیده است (شکل ۷).

شکل ۸- نمایش مفهوم امید به رسیدن به حد و کمال مطلوب [۱۶]

در تصویر ۸ نمونه دیگری از اثر ساخته شده در مکتب هنری آرمانیسیسم است. پیام این اثر، امید به رسیدن به کمال مطلوب در دنیا است، وجود درختان (در مکتب آرمانیسیسم به درختان به رنگ سبز و آبی، درختان امید گفته می شود) و سلطه آنان بر روی کره زمین، به معنی امید به تغییر و تحول و رسیدن به کمال نهایی در جهان است.

درختان سبز نماد امید، رشد و تولد دوباره است و درختان آبی نماد صلح است، صلح در این اثر به معنی بازگشت دنیا در کمال آرامش، صلح و سازش است چون مکتب آرمانیسیسم مخالف جنگ و آشوب است. در این اثر فقط ریشه یک درخت به تصویر

کشیده شده است ولی ریشه مابقی درختان در اثر به تصویر کشیده نشده است، همچنین تمامی درختان در کنار هم هستند و پیوسته در کنار هم قرار دارند و همه درختان به تک درختی که ریشه آن نمایان شده است زنجیروار ارتباط دارند و این به معنی اتحاد و همبستگی در جهت متعالی و پیشرفت و ترقی دنیا است.

وجود درختان امید و سلطه آنان بر روی کره زمین که به معنی امید به تغییر و تحول و رسیدن به کمال و سعادت است.

❖ مکتب هنری آرمانیسیسم در تاریخ ۹ تیر ۱۳۹۹ در شهر ساری توسط آرمان واحدی (محقق، پژوهشگر، نظریه پرداز و متفکر هنر) بنیاد گرفت.

جدول ۱- پیروانان مکتب هنری آرمانیسیسم

نام و نام خانوادگی نظریه پرداز و بنیان گذار مکتب آرمانیسیسم	
	آرمان واحدی
نام و نام خانوادگی پیروانان مکتب آرمانیسیسم	
علیرضا رحیمی (فارغ التحصیل رشته معماری)	مرتضی عزیزپور (خواننده)
محمد رضا انوری (فارغ التحصیل رشته معماری)	محمد جواد امیری (فارغ التحصیل رشته IT)

۷- نتیجه گیری

مکتب آرمانیسیسم در حقیقت و در واقع در جهت بیداری بشر حرکت می کند و از مهم ترین غایت های نهایی آرمانیسیسم ها آگاهی بشر در جهت فهمیدن هنر راستین و حقیقی است شاید بتوان گفت مکتب آرمانیسیسم یک جنبش هنری فرهنگی است. آرمانیسیسم ها به دنبال هدف های والا و برتر هستند، در جهت و سمت و سوی ایده آل و حد مطلوب بودن قدم برمی دارند، حرکت کردن به سمت استانداردهای واقعی یکی از اولین اهدافی آرمانیسیسم ها است، آرمانیسیسم ها اعتقاد دارند که هیچگونه حد مطلوبی در دوره معاصر وجود ندارد به همین علت دست به اعتراض می زنند و گلایه ها، دلخوری ها، خشم و اعتراضات خود را در آثار به

نمایش می‌گذارند. می‌توان گفت مکتب آرمانیسیسم، زائیده ناراحتی، یأس، گلایه و دلسردی در دوره معاصر و تلاش برای رسیدن به حد و کمال مطلوب است. به علت ناامیدی و دلسردی نسبت به وضعیت هنر دوره و عصر خود به دنبال شکستن و گسسته کردن چارچوب‌ها است، قواعد حاکم را قبول ندارد و در پی شکستن آن است. آرمانیسیسم‌ها به دنبال استانداردهای تمام و کمال هستند، به همین علت امکان دارد بعضی‌ها این نوع نگرش را نگرش رویایی بدانند ولی آرمانیسیسم‌ها معتقد هستند که حتی رویا را می‌شود به واقعیت و حقیقت تبدیل کرد البته در صورتی که به توانایی خود ایمان و باور داشته باشیم. در پژوهش حاضر سعی بر این شد به معرفی، تشریح و تفسیر مکتب هنری آرمانیسیسم و تأثیرات آن بر هنرهای مختلف اعم از معماری، موسیقی، نقاشی و دیگر گرایش‌های هنری بپردازد و در ادامه به طرح سؤالاتی پرداختیم که مکتب هنری آرمانیسیسم چیست و تأثیر اندیشه‌های آن بر گرایش‌های مختلف هنری چگونه است؟ و تأثیر قواعد و اصول مکتب آرمانیسیسم بر هنرهای مختلف چگونه است؟ و به این نتیجه رسیدیم که آرمانیسیسم جنبشی است در جهت و سمت و سوی گوشزد کردن مردم در پی فهمیدن و دانستن هنر راستین، حقیقی و درست و بی‌شک در صورت گسترش دیدگاه و نظریات آرمانیسیسم‌ها، هنرمندان رشته‌های مختلف در جهت ارتقا و پیشرفت آثار خود قدم رو به جلویی برمی‌دارند.

۸- منابع

۱. واحدی، آرمان، (۱۳۹۹)، «شناخت مکتب‌های هنری (۱): تعمق و تأملی بر نظریه و مکتب هنری کلاسیسیسم و تأثیرات آن بر معماری و موسیقی»، پژوهش در هنر و علوم انسانی، سال پنجم، شماره دوم (پیاپی: بیست و پنج).
2. Classicism, (2020), <https://www.encyclopedia.com/>.
۳. واحدی، آرمان، (۱۳۹۹)، «مکتب و نظریه هنری آرمانیسیسم (بخش سوم): آفرینش و نهاد جدیدترین مکتب و نظریه هنری در قرن ۲۱ و اثرگذاری آن بر تمامی رشته‌های هنری، مهندسی و علوم گوناگون»، پنجمین کنفرانس بین‌المللی پژوهش‌های کاربردی در علوم و مهندسی، انجمن مهندسی و تکنولوژی لندن انگلستان.
۴. ویکی‌پدیا، (۲۰۲۰)، دادائیسیم
۵. ویکی‌پدیا، (۲۰۲۰)، فرا واقع‌گرایی
6. Wikipedia, (2020), Surrealism.
۷. سایت گالری لیلیت، سبک نقاشی کلاسیسیسم، <https://lilit.ir/2980/>.
۸. واحدی، آرمان، (۱۳۹۹)، «مکتب و نظریه هنری آرمانیسیسم (بخش سوم): آفرینش و نهاد جدیدترین مکتب و نظریه هنری در قرن ۲۱ و اثرگذاری آن بر تمامی رشته‌های هنری، مهندسی و علوم گوناگون»، پنجمین کنفرانس بین‌المللی پژوهش‌های کاربردی در علوم و مهندسی، انجمن مهندسی و تکنولوژی لندن انگلستان.